

Museohankkeen toteutamisessa ansioituneita palkittiin. Kuva: Hakku.

PIONEERIMUSEON JUHLALLISET AVAJAISET

Pioneerimuseo avattiin lauantaina 30.7.2007 jo toisen kerran juhlallisin menoin Miehikkälässä. Kutusvieraille järjestettyyn avajaisjuhlaan oli saapunut lähes 200 osallistujaa. Veteraanien lukuisa määrä oli osoitus Pioneerimuseon jo etukäteen saamasta arvostuksesta.

Tervehdyspuheessaan PALRY:n puheenjohtaja kertasi lyhyesti Pioneerimuseon ”elin-karta” ja uutta syntymistä. Hänen puheensa löytyy sivulta 5, joten en käsittele sitä tämän tarkemmin. Pioneerimuseon asema ”virallistet-

tiin” korkealta tasolta, kun juhlapuhujaksi oli saapunut puolustusministeri **Jyri Häkämies**. Ministeri Häkämies totesi olevansa tyytyväinen lopputulokseen. ”Kaakonkulmalle on nyt syntymässä kansainvälisestikin kiinnostava

sotahistoriallinen keskittymä ja matkailukohde. Pioneerimuseolla on Salpakeskuksen osana tärkeä merkitys myös maanpuolustukselle. Oman historian tunteminen kuuluu olennaisena osana niin varusmiesten kuin koululaistenkin kansalaiskasvatukseen”. Lopuksi hän onnitteli Pioneeriaselajin Liittoa hankkeen aikaansaamisesta sekä kiitti hankkeen puuhamiehiä ja tukijoita hyvästä työstä ja toivotti Pioneerimuseolle menestystä.

Useiden tervehdyspuhevuorojen jälkeen palkittiin hankkeen puuhamiehiä ja tukijoita. Pioneeriaselajin Liiton pienoislipun ja standaarin lisäksi jaettiin ensimmäiset numeroidut Pioneerimuseon kultaiset ja hopeiset levykkeet:

Liiton pienoislippu

- Miehikkälän kunta (nro 18)
- Kymen Pioneeripataljoona (nro 19)

Liiton standaaari

- Etelä-Suomen lääninhallitus (nro 122)
- Sotamuseo (nro 123)
- Cursor Oy (nro 124)
- Arto Lavento (nro 125)
- Jyri Häkämies (nro 126)

Pioneerimuseon levyke, kultainen

- Markku Palokangas (nro 1)
- Lasse Otranen (nro 2)
- Merja Rossi (nro 3)
- Jukka Pennanen (nro 4)
- Harri Kauppinen (nro 5)

Pioneerimuseon levyke, hopeinen

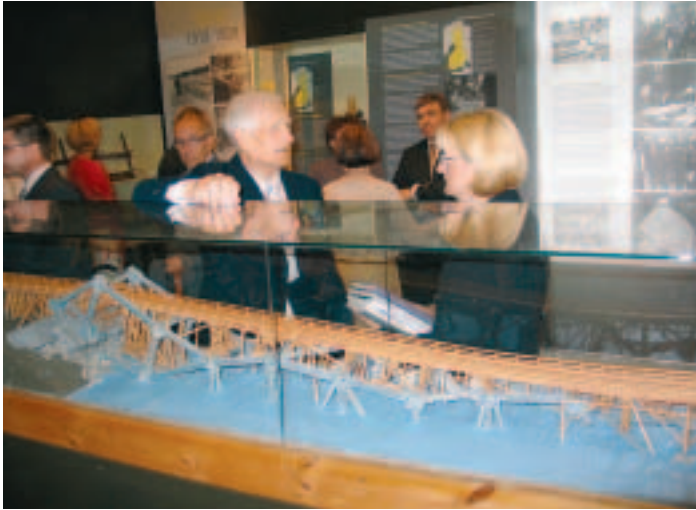
- Pekka Airaksinen (nro 1)
- Matti Lampinen (nro 2)
- Tero Savinen (nro 3)
- Tapio Puurtinen (nro 4)
- Pekka Lehto (nro 5)
- Esa Muikku (nro 6)
- Pentti Harmanen (nro 7)
- Anu Haapala (nro 8)
- Sirpa Terävä-Poikolainen (nro 9)
- Sanna Nikki (nro 10)
- Seppo Kaalimaa (nro 11)
- Pekka P. Suurpää (nro 12)

Päätössanoissaan varapuheenjohtaja **Seppo Suhonen** kiitti vielä hankkeen tukijoita ja puuhamiehiä onnistuneesta lopputuloksesta. Erityisen kiitoksen hän osoitti **Aimo Hattulalle**, joka on määrätietoisesti ja sinnikkäästi johtanut hanketta.

Koulukeskuksessa vietetty avajaisjuhla päättyi Rakunasoittokunnan esittämään ”Koljonvirran marssiin”, joka

Porttiin kiinnitetty ketju. Kuva: Päivi Lahdelma.

Sotaveteraani Eero Vankka ja Armi Oinonen sillan pienoismallin äärellä. Kuva: Päivi Lahdelma.

kuunneltiin seisten. Tämän jälkeen siirryttiin jalkaisin muutaman sadan metrin matka Pitäjätalolle, jonne Pioneerimuseolle oli saneerattu uusi sijoituspaikka.

Puolustusministeri leikkasi PAL:n puheenjohtajan Aimo Hattulan ja hankkeen projektipäällikön **Jaakko Martikaisen** avustamana sodassa mukana olleilla piikkilankasaksilla aukon porttiin kiinnitettyyn ketjuun. Fanfaarien soidessa puheenjohtaja julisti Pioneerimuseon ja sen perusnäyttelyn avatuksi. Näin juhlayleisö pääsi tutustumaan kahteen eri rakennukseen sijoittuvaa perusnäyttelyä.

Juhlavieraiden kanssa käydyissä keskusteluissa oli selkeästi aistittavissa tyytyväisyys lopputulokseen. Erikseen kysyttäessä, projektipäällikkö Jaakko Martikainen totesi, että viime viikkoina ovat hänen yöunensa jääneet melko lyhyiksi. Hän kiitti hankkeen työntekijöitä pitkien työpäivien uurastuksesta. Jaakko halusi lisäksi erikseen mainita ne muutamat liittomme jäsenyhdistysten jäsenet, jotka olivat olleet eripituisia aikoja talkootöissä. Heidän apunsa oli ollut ensiarvoisen merkittävä aikataulussa pysymiseksi.

Esko Vaahtolammi

Korian Pioneerimuseon perustajan evl evp Eero-Eetu Saari-
sen poika kertoi tietämänsä isänsä (oik.) työskentelystä ja
kirjoittamasta pioneerien historian tallentamiseksi. Oheinen
kuva on 60-luvun lopulta: Korian parakkimuseossa vierali-
joita opastaa E-E Saarinen. Kuva: Hakku/KL.

Pioneeriaselajin Liitto ry:n puheenjohtajan tervehdyspuhe

Kunnioitetut sotiemme veteraanit Herra puolustusministeri Arvoisat kutsuvieraat – hyvä juhlaväki

Tänään vietämme Valtakunnallisen Pioneerimuseon avajaisjuhlaa toista kertaa sen historiassa. Museota ei varsinaisesti koskaan suljettu, mutta 50 vuotta yhtäjaksoisesti jatkunut toiminta hiipui Koriolla 1995, kun edellisvuonna tapahtunut varuskunnan poistuminen muutti radikaalisti toimintaympäristöä. Tilanteen ratkaiseminen osoittautui paljon pulmallisemmaksi, kuin ennalta arvattiin. Siksi 1990-luvun jälkipuolisko kului melkein kokonaan uuden sijoituspaikan selvittämiseen. Aluksi onnistuttiinkin, kun Kouvolan kaupunki päätti ottaa Pioneerimuseon omaan museo-
perheeseensä, mutta Pioneeriaselajin Liitosta riippumattomista sivistä Kouvola muutti suunnitelmiaan ja jouduimme palaamaan

taas lähtöruutuun. Tutkimme Elimäen, Parolan, Keuruun ja monen muun paikkakunnan mahdollisuuksia. Lopulta museon sijoituspaikkakysymyksessä päästiin konkreettisesti eteenpäin, kun asiaa lähestyttiin – ei varuskuntapaikkakuntien – vaan samankaltaisen museotoiminnan kannalta. Miehikkälän kunnan suunnalta useampaan otteeseen virikkeitä antoi everstiluutnantti evp Arto Lavento.

Linnoittaminen on osa pioneerialaa ja Salpalinja uudempaan linnoitushistoriaan liittyvä huomattava rakennusmonumentti. Miehikkälässä Salpalinjamuseo sai kunnostetuksi Salpa-
asemasta alun perin komppanialle rakennetun puolustuskeskuksen jo 1990-luvulla. Samoin Virolahden puolella toimiva Bunkkerimuseo oli entisöinyt Salpa-aseman ainutlaatuista eteläpäätä ja koonnut siitä arvokasta vanhaa aineistoa. Näitä taustoja vasten Pioneerimuseon, joka vaalii koko pioneeriaselajin historiaperin-

Juhlaväkeä. Kuva: Päivi Lahdelma.

töä, Salpalinjaympäristöön sijoittaminen oli luonteva ratkaisu. Miehikkälän kunnan kanssa valmistelut aloitettiin vuoden 2001 alussa ja ensimmäiset esineet siirrettiin Miehikkälään seuraavan vuoden keväällä.

Esitys pioneerimuseon käynnistämishankkeesta jätettiin Kymenlaakson Liitolle huhtikuussa 2003. Projekti hyväksyttiin eteenpäin vietävien hankkeiden joukkoon, mutta elettiin EU:n aluekehitysrahoituskauden viimeisiä vuosia ja Kymenlaakson määrärahat olivat jo sidotut. Maakunnan ja Etelä-Suomen lääninhallituksen hyvällä yhteistyöllä kuitenkin valtion ja EU:n avustus järjestyi Etelä-Suomen lääninhallituksen kautta elokuussa 2004. Rahoitukseen tuli mukaan myös Kotkan-Haminan seudun kehitysytio, jonka nimi nykyisin on Cursor Oy.

Pioneeriaselajin Liitto on saanut omarahoitusosuutensa merkittävää tukea monilta säätiöiltä ja yksityisiltä henkilöiltä. Myös Liiton omat jäsenyhdistykset ovat esimerkillisesti kantaneet vastuuta museon kustannuksista – jopa lainan ottoon asti – saadakseen kokoon Liiton asettaman tavoitteen.

Kun hankkeen tuki järjestyi EU:n rahoitusjakson loppupuolella, projektille tuli varsin tiukka aikataulu. Varsinainen rahoituskausihan päättyi jo viime vuonna eli olemme nyt sääntöjen sallimalla ylijällä. Yhteistyö päärahoittajien kanssa on sujunut mallikkaasti ja olemme pystyneet luomaan nousujohteiseen hankkeeseemme varsin toimivan projektijärjestelmän.

Myös Miehikkälän kunnan ja Salpalinjaan liittyvien projektien kanssa asioiden hoitaminen on tapahtunut koko ajan hyvässä yhteisymmärryksessä. Kun museoille saadaan vielä kiinteämmät raamit kehitteillä olevan Salpakeskuksen kautta, tänne kaakonkulmalle on mahdollista luoda toimiva museokonaisuus. Sen puitteissa on edellytyksiä kasvattaa myös uutta matkailu- ja palvelualan yrittämistä.

Yhteistyö kaakonkulmalla on toiminut, mutta haasteitakin Pioneerimuseon käynnistämishankkeella on ollut riittävästi. Monista erilaisista tekijöistä johtuen suurimmat ongelmat ovat liittyneet käyttökelpoisten näyttely- ja toimintatilojen saamiseen sekä niiden kunnostamiseen. Vaikka nyt on luotu vaivalla toimivat puitteet Pioneerimuseolle, katse on jo yhteisessä uudessa Salpakeskuksen päärakennuksessa – toivottavasti lähitulevaisuudessa.

Vielä lyhyesti Pioneerimuseon historian kulmakivet:

- Koriolla vuonna 1929 nuori vänrikki Eero-Eetu Saarinen ehdotti Pioneeripataljoonan komentajalle museon perustamista – vastakaikua tuli ja esineitä aloitettiin panna talteen, museosiemen oli kylvetty.
- Pioneerimuseo avattiin ja museotoiminta alkoi Koriolla 12.5.1945 – avauspuheen piti Eero-Eetu Saarinen, nyt everstituutnanttina.
- Pioneerimuseo toimi parakeissa Korian pioneerityömaalla vuoteen 1964, jolloin Elimäen kunta lahjoitti museolle hirsitalon ja osasta parakkeja voitiin luopua.
- Pioneerimuseota varten rakennettu oma päärakennus vihittiin Koriolla käyttöön 25.7.1974. Vihkiäispuheen piti evl Eero-Eetu Saarinen. Ulkorakennus valmistui kaksi vuotta myöhemmin. Kaikki rakennustyöt johti ja valvoi sotilasteknikko Arvo Tolmunen.
- ensimmäisten viiden museon joukossa puolustusministeri Veikko Pihlajamäen päätöksellä Pioneerimuseo nimettiin viralliseksi sotahistorialliseksi erikoismuseoksi 24.3.1987.
- sotilasmuseotoiminnan nykyisestä kehittämisestä Pääesikunta teki päätöksen 4.3.2004 ja listasi ne museot, jotka kuuluvat kehitettävien joukkoon. Pioneerimuseo puuttui tästä ryhmästä,

Iske Hakku Isänmaan puolesta

mutta se lisättiin siihen Pääesikunnan päätöksellä 18.5.2005. Kehitettäviä sotahistoriallisia erikoismuseoita ohjaa ja valvoo Maanpuolustuskorkeakoulun alainen Sotamuseo.

- Valtakunnallinen Pioneerimuseo aloittaa tänään toimintansa yli kymmenen vuoden hiipumis-, säilytys- ja uudelleen käynnistämävaiheen jälkeen puolustusministeri Jyri Häkämiehen toimiessa juhlapuhujana ja uuden museon sekä perusnäyttelyn avaajana.

Herra ministeri, arvoisa juhlayleisö, valtakunnallisen Pioneerimuseon tehtävänä on edistää pioneeriaselajiin kuuluvien pioneeri- ja suojelualojen perintöä koskevan tiedon saatavuutta tallentamalla perintötietoa tuleville sukupolville ja harjoittaan siihen liittyvää tutkimusta, opetusta ja tiedonvälitystä sekä näyttely- ja julkaisu-toimintaa. Nyt meillä on uudet kehukset, joiden puitteissa arkinen, mutta tärkeä työ alkaa. Yksi sektori, johon museo mm. tulee lähitulevaisuudessa panostamaan, on linnoittamisen historia.

Uuden Pioneerimuseon kokoelmat muodostuvat itsenäisyytemme ajan pioneeri- ja suojelualan esineistöstä sekä kirjallisuus-, kartta- ja valokuva-aineistosta. Kokoelmat käsittävät kaikkiaan 3700 esinettä. Avattavassa perusnäyttelyssä on esillä

noin 500 esinettä. Erikoisuuksiin kuuluvat mm. Jatkosodan aikana tehdyt pienoismallit Kiviniemen Vuoksen ja Syvärinniskan yli rakennetuista kenttäsilloista.

Suojelualan näyttelyosasto kertoo suomalaisen sotilassuojelun historiaa esinein, kuvin ja sanoin. Näyttelyn teemoina ovat suojelualan kotimainen kehitystyö, neljän sukupolven suojanaamarit sekä sotiemme aikainen sotilassuojelu. Suojelun yhdeksän vuosikymmentä huipentuvat 2010-luvun suojavaarustuksen esittelyyn.

Pioneerialaa koskevan näyttelykäsikirjoituksen on laatinut hankkeen museotutkija Armi Oinonen. Suojelualaa koskevan näyttelykäsikirjoituksen on tehnyt kapteeni ja tohtori Mikko Elo Pioneerirykmentistä. Näyttelyn visuaalinen suunnittelu on Arkkitehtitoimiston Torikka & Karttunen, käsialaa.

Lausun kaikki sydämellisesti tervetulleeksi viettämään Pioneerimuseon avajaisia ja tutustumaan uuteen perusnäyttelyyn Miehikkälän pitäjätalolla ja sen ympäristössä. Uskon, että Pioneerimuseo muodostaa yhden kantavan kivijalan toimivaan Salpakeskukseen pyrittäessä. Tervetuloa!

Pioneeriaselajin Liitto ry:n puheenjohtaja
Aimo Hattula

Sähkösuunnittelutoimisto **FORSSELL OY**

Larin Kyöstintie 6, 00650 Helsinki
Puh. 720 6330 Fax 7206 3333

HERTTONIEMEN **LVI-HUOLTO OY**

- TEHOKKAASTI PALVELEVA
PUTKILIIKE ITÄ-HELSINGISSÄ -
Kettutie 2, 00800 Helsinki
puh. 09-755 3648

HELAFORM OY

Sienikuja 6, 00760 Helsinki
puh. 09-388 3033

SEPPO TUOTE OY

ERI AMPUMALAJEIHIN LIITTYVÄT MAALILAITTEISTOT
Kylätie 3 A, 13500 Hämeenlinna
Puh./fax (03) 618 3146, 0400 480 822

VEHO

ERIKOISEDUSTUKSET

Rakennussuunnittelu **HANNU KIVINEN KY**

Lampitie 3 • 19600 HARTOLA
Puh. (03) 716 2373, 0440 454 777

**Kajaanin
Sotilaskotiyhdistys**
Hoikankangas

Laatutilit Oy

Torikatu 5 **1800 Heinola**
Puh. (03) 882 9130 Telekopio (03) 882 9118

- kirjanpidot
- tilinpäätökset
- verotusasiat
- yhtiöiden perustamiset
- isännöintitehtävät

P. ROTOLA-PUKKILA OY

timantti@kauhajoki.fi

MUUTTOPALVELU J. PULJULA OY

PUH. 016-310085, Fax. 016-311 468
ROVANIEMI • OULU • HELSINKI
www.puljula.com